

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta 15—
za četrt leta 7.50
za 1 mesec 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 52

Ptuj, 26. decembra 1920

II. letnik

Našim naročnikom!

Novo leto se bliža, prosimo to-
raj naše cenjene naročnike in in-
serente, blagovolite zaostalo naroč-
nino in inserate pravočasno vpo-
slati in naročitev obnoviti, da se
dopošiljanje lista ne prekine, in da
nam prihranite neljubo opominja-
nje in mnogo zamudnega dela!

Upravnništvo „Ptujkega lista.“

Kdor se je prepil, žanje vihar.

Pri zadnjih volitvah niso dobili kleri-
kalc v Sloveniji večine, da bi mogli potem
samovoljno vladati nad Slovenci, v Beogradu
pa nastopati kot predstavniki slovenskega
ljudstva. Oblast bi morali deliti z drugimi
strankami. To pa jim ni po volji, zlasti ne
nekaterim mlajšim pristašem s Kranjskega.
Ti hočejo starejšim, že izkušenim voditeljem
zrasti čez greben. Dasi se radi nazivljejo
katoliško stranko, jim je katoličanstvo v po-
litiki deveta briga, dobra jim je vera le v
toliko, v kolikor se da izrabljati v sebične
strankarske namene.

Zato ni čuda, če so treznejši voditelje
SLS prišli v nasprotje z mlajšimi mečmi. Te
mlade moči se hočejo uveljaviti baš s svojim
radikalnim programom. Znano je, da bi SLS
rada dobila za Slovenijo čim najširšo avto-
nomijo s prozornim namenom, da bi le
ona mogla tu neovirano gospodariti.
Ker pa po zadnjih volitvah tega ni pričako-

Staro kresalo.

(Nadaljevanje in konec.)

Zjutraj pridejo kralj in kraljica, stara
dvorna dama in vsi oficirji, da bi videli, kje
je bila princezinja.

„Tukaj je!“ pravi kralj, ko je zagledal
prva vrata s križem.

„Ne, tam je, moj ljubi mož!“ pravi kra-
ljica, ko je zagledala druga vrata, zaznamo-
vana s križem.

„Ali tu je eden in tam eden!“ pravijo
vsi; kamor se ozrejo, tam so bili križi na
vratih. Sedaj so razumeli, da jim vse iskanje
ne pomaga nič.

Kraljica pa jim je bila izredno modra
gospa, ki je razumela več kakor hruške peč.
Vzela je svoje velike zlate škarje, odrezala
velik kos židanega blaga in naredila nizek
mošnjček; tega je napolnila s finim pšenič-
nim zdrobom, ga je privezala princezinji na
hrbet, in ko je bilo to storjeno, je naredila
na mošnjčku malo luknjico, tako da se bo
zdrob ves čas izsipoval in kazal pot, kamor
bode princezinja šla. Ponoči prišel je pes
zopet po princezinjo in jo odnesel k vojaku,
kteri jo je tako rad imel, ter bi bil sam rad
postal princ.

Pes ni zapazil, kako se je zdrob od grada
pa do stanovanja vojakovega zmerom po ma-

vati, so mlajši člani SLS pripravljani, da
rajši razbijejo celo državo, nego da bi oni
ne mogli vladati v enem delu. Dr. Korošec
se je v svojem programatičnem govoru v
Mariboru izrazil še za edinstveno državo pod
sedanjo dinastijo s široko upravno avtonomi-
jo. Glavno strankino glasilo Slovenec in nje-
ga mlajši nebrzdani sinček Večerni list pa se-
daj že očito pišeta proti enotni monarhiji in
za republiko. Pišeta to popolnoma po tistem
načinu, ki je bil na Kranjskem v navadi v
časih zloglasnega Šušteršiča. Kranjska duhov-
niška stranka nima ne volje ne moči, da bi se up-
ra temu razdiralnemu delu. Na Štajerskem pa se
še dobe pošteni pristaši SLS., ki se upajo tudi
tem revolucionarjem povedati resnico v
obraz. Storila sta to v zadnji Straži dr. Ko-
vačič in dr. Lenard.

Ti revolucionarji se ogrevajo za repu-
blikansko Jugoslavijo, češ da odstranja vse
ostanke militarizma in imperalizma, katere-
ga naravna nositeljica je krona. Kaj pa vi-
dimo v boljševiški Rusiji, v republikanski
Poljski, Franciji in Ameriki? Z vojsko ču-
vajo svoj ugled, branijo svoje meje proti so-
sedom. Mi pa naj v republikanski državi od-
pravimo kratko malo vse vojaštvo, mi, na
ktere preže kakor gladni volkovi naši po-
hlepni sosedi Italijani, Nemci, Madžari, pa
celo Albanci in Bolgari.

Jeli pa smo sploh zreli za republiko?
Francoski narod je napravil dolgo in hudo
šolo prekucij, monarhij in republik, predno
je došel do svoje sedanje republike. Kaj pa
si predstavljajo naši ljudje pod republiko? No-
benih davkov, nobene vojaške službe in vsak bo
lahko delal, kar bo hotel! In dalje. Ali naj bi obse-
gala naša republika ves troimenski narod Srbov,
Hrvatov in Slovencev, ali pa naj bi imel

lem raztresal ter tako naredil sled. Zjutraj
so zapazili seveda vsi nakrat, kje je prince-
zinja bila, šli k vojaku, zvezali in zaprli v ječo.

Sedaj je sedel, prej tako srečni vojak v
ječi. Hu, kako temno in grdo je tu notri!
K temu so mu pa še rekli: „Jutri te bomo
obesili!“ To slišati pa ni bilo ravno prijetno
in kresalo je pozabil doma v gostilni. Zjutraj
je videl lahko skozi železno mrežo malega
okna, kako so se ljudje pehali, da bi prišli
iz mesta in videli, kako obešajo. Slišal je
trobiti in videl korakati vojake. Vse ljudstvo
je letelo ven, med njimi je bil tudi neki
črevljarski fant s predpasnikom in črevlji;
letel je tako hitro, da mu je eden njegovih
črevljev odletel ravno proti zidu, kjer je
zaprti Imbre skozi mrežo gledal.

„He, ti čevljarček, kam se ti tako mudi?
Ni ti potreba tako leteti, saj preje tako nič
ne bo, dokler ne pridem jaz tja!“ mu pravi
vojak. „Če pa hočeš tja steči, kjer sem jaz
stanoval in mi prineseš sem moje staro kre-
salo, dal ti bodem štiri groše! Opraviti pa
moraš hitro!“ Fant, ki tudi rad kak groš
zasluži, je stekel po kresalo, ga izročil vojaku
— in sedaj slišimo dalje.

Zunaj mesta so bile postavljene vislice.
Okoli so stali vojaki in veliko tisoč ljudi.
Kralj in kraljica sta sedela na krasnem pre-
stolu sodniku nasproti.

Imbreta so postavili že na lestvo, ali ko
so mu že hoteli vrv za vrat zategniti, reče,

vsak narod svojo republiko? V prvem primeru
ne bi bili boljši ko zdaj! Ako bi bil predsed-
nik Srb, bi ga hrvatski in srbski separatisti
gotovo ne priznali. Samosvoja republika
hrvatska in slovenska pa je naravnost blazna
misel. Taka republika bi imela življenje eno-
dnevne muhe. Avstrijska republika, ki šteje
6 milijonov prebivalcev, ki ima politično bolj
zrelo ljudstvo, velikanske kulturne in socijalne
naprave iz prejšnje države, ta republika tarni,
da ne more obstati, da ji preti neizogiben
gospodarski polom. Naša slovenska republika
pa, ki ne bi imela niti vsega poldruega
milijona Slovencev, pa naj bi mogla živeti?
Kaj takega more misliti le politični blaznež.
Take misli morejo širiti le sovražniki naše
samostojnosti, ki dobro vedo, da bi taka re-
publika pala kakor zrela jabolka v žrelo naših
narodnih sovražnikov. To so grobokopi
lastne države, ki s svojim demagoštvom pod-
žigajo strasti nezrelega ljudstva, povečujejo
notranje boje in pripravljajo tako pot tujcu,
da nas zopet zaslužji.

Kje na svetu imamo državo brez vsake
sile? Ali morda v boljševiški Rusiji, odkoder
se širi revolucijarno gibanje med druge
narode, kjer pa se more vzdržati peščica
vladajočih nasilnikov le z najhujšim pritiskom?

V drugih državah resni, razumni ljudje
ljudstvo tolažijo, mire in ga vzpodbujajo k
vztrajnemu delu, ker le tako si more pridobi-
ti boljšo bodočnost. Le pri nas pa se redno
predstavlja vse v najbolj črnih barvah, pri
nas se ljudstvo opaja z republikanskimi fan-
tomi, samo da se čim bolj spodkoplje zaupanje
in veselje do našega ujedinjenja. Po tej poti
se ljudstvo ne vzgaja za urejeno republiko,
temveč za anarhijo.

V tej smeri se gibljejo izvajanja omenje-

da se spodobi, da se ubogemu grešniku,
predno se obesil, izpolni še kakšna nedolžna
želja. On bi rad skadil še pipico tobaka, saj
bo itak ta zadnja na tem svetu.

Te nedolžne prošnje mu kralj ni hotel
odreči in tako je Imbre potegnil svoje staro
kresalo iz žepa in ukresnil en- dva- trikrat!
In glej čudo! Že so stali pred njim vsi trije
psi, eden je imel oči velike kakor repa, drugi
kakor mlinska kolesa in tretji kakor 2 stolpa.

„Pomagajte mi, da me ti požeruhi ne
obesijo“, zaprosil je Imbre svoje pse in psi
so kakor na komando popadli sodnike, enega
za nogo, drugega za lase, tretjega za nos itd.
in jih pometali več sežnjevisko v zrak,
tako, da so padši na zemljo se razleteli na
drobne kosce.

„Mene ne!“ vpil in prosil je kralj, ali
veliki pes ga je držal za hlačnico, ga čvrsto
stresal, potem pa s kraljico vred zalučal za
drugimi, da so vsi romali v krtovo deželo.
Sedaj pa so se vojaki in ljudstvo prestrašili
in klicali: „Ljubi, dobrj naš Imbre, ti bodi
naš kralj in lepa princeza naj bode tvoja žena!“

Vojaki so posadili potem Imbreta v kra-
ljevo kočijo, vsi trije psi pa so okoli plesali
ter vpili: hura, hura! Otroci so zvižgali na
prste, vojaki mu pa prezentirali. Princezinja
je prišla iz grada in postala kraljica, kar ji
je dopadlo prav dobro. Svatba je trajala 8
dni, Imbretovi trije psi so tudi sedeli pri mizi
in gledali — debelo.

nih gospodov. Politični voditelji SLS naj bi te resnice in očitanja premislili pa se pri tem vprašali, ali niso prav s svojim ravnanjem vzgojili v svojih vrstah revulicijonarcev. Ljudje, kakor Šušteršič in njegovi pristaši so brezobzirno gospodarili. Niso se ozirali ne na pravo in poštenje svojih političnih nasprotnikov. Vera pa jim je služila le v njihove sebične namene.

Kdor se je prepil, žanje vihar.

Stavka rudarjev v Sloveniji.

V petek, 17. dec. ob 2. uri popoldne je izbruhnila v vseh revirjih Slovenije stavka rudarjev. Vodijo je komunisti. Pravijo, da stavkajo, ker trboveljska premogokopna družba ni ugodila zahtevi po zvišanju plač. Terorju komunistov so se uklonili tudi rudarji v Hrastniku in Rajhenburgu. Oblasti so takoj odredile vse potrebno, ojačile v rudarskih revirjih orožništvo in odposlale vojaštvo. Nemiri in izgredi se morejo za vsako ceno preprečiti. Povsod so zaprte vse gostilne, ker se je izkazalo, da je alkohol bil najmočnejši zaveznik boljševiških hujskačev. Še nikdar se ni v Trbovljah, Zagorju, Kočevju in drugod toliko popilo kakor zadnji mesec. Dozdaj je vse mirno. Zaenkrat stavka ne ogroža javnih interesov. Železnice in javni obrati so s premogom za dalje časa založeni. Pač pa bodo trpele industrije, če bi stavka trajala delj časa. Merodajni činitelji so odločeni stavko zlomiti.

Mir se doslej ni kalil. Komunistični vodje so odločeni, izvesti stavko z vso brezobzirnostjo. Ponokod niso niti dopustili, da se postavijo jamske straže, ki varujejo rove pred požari in vodnimi poplavami. Stavkovni odbor je izdal poseben letak „Slovenski javnosti“, v katerem razlaga vzroke stavke. Navedba letaka glede mezd so neravnost netočne. Drugi navedeni vzrok (slaba prehrana, slaba stanovanja so deloma resnični, ne morejo pa biti povod skrajnemu bojnemu sredstvu — stavki.

Število stavkujočih znaša 10—12.000. Stavkajo: Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Rajhenburg, Kočevje. Edino v Hudijami pri Laškem še se dela. Rudarjem trboveljske družbe so se pridružili rudarji v Št. Janžu na Dolenjskem in so popoldne pričeli stavkati.

Trboveljska družba je včeraj ukinila aprovizacijo v vseh revirjih, kjer je stavka, in zaprla svoje konzumne trgovine. Med resnimi zlasti starejšimi delavci, ki sodelujejo v stavki le prisiljeno, se izraža bojazen, da rudarji spričo težkih prehranjevalnih razmer ne bodo mogli zdržati. Velika pa je škoda, ki jo trpi celo naše narodno gospodarstvo, zakaj dnevna produkcija v rudnikih trboveljske družbe je znašala v zadnjem času krog 350 vagonov, kar znači vrednost 1 in tri četrt milijona kron.

Gospodarstvo.

Cena sladkorja. V naši državi se bo letos pridelalo okoli 3000 vagonov sladkorja, dočim znaša letna potreba 6000 vagonov. Proizvajalni stroški za 3000 vagonov znašajo 53 milijonov kron. Po poročilih pa hoče ministerstvo dovoliti tovarnam, da bi prodajale sladkor kilogram po 32 K in bi na ta način zaslužile preko 70 milijonov K. Popustljivost ministrstva je umljiva iz njegove želje, da monopolizira trgovino s sladkorjem in da z monopolizacijo prevzame tudi ogromne dobičke tovarnen. Namero finančnega ministrstva je treba odločno odkloniti, ker je upravičena bojazen, da bo naša gotovo ne najboljša uprava takoj podražila proizvod. stroške, na drugi strani pa je pri nas sladkor tudi že tako pretirano drag kakor nikjer drugje. V Trstu velja kg sladkorja le 24 K, v Ameriki celo samo K 17-60. Zato nikakor ne gre, da bi moral naš konsument tako silno nadplačevati sladkor, ki spada vendar k ljudski

prehrani. Naloga države je nasprotno, da draginjo manjša, ne pa povečuje. Zategadelj se ne sme dovoliti tovarnam, da bi zvišale cene sladkorja na 32 K za kg.

Splošno padanje cen se opazuje na vsem svetu. Tako poročajo iz Angleške, Francoske, Amerike in Italije, in sicer padajo ne samo cene tovarniškimi izdelkom, temveč tudi živlom in lesu. Želeti bi pač bilo, da bi mogli tudi pri nas opaziti pacenitev obleke in industrijskih izdelkev.

Prevozni stroški iz Amerike padajo vsled velike množine svobodnih ladij. Tako velja prevoz 1000 kg moke iz Trsta v Ameriko 16 dolarjev, dočim velja prevoz drugega blaga 22 do 26 dolarjev.

Izvoz krme. Dunajski Jockey-klub je dobil dovoljenje, da sme iz naše države izvažati krmo, toda pod pogojem, da pošlje v zameno odgovarjajoče število konj v svrhu izboljšanja konjskih pasem v naših pokrajinah.

Izvoz živine in mesa v Italijo. Izvoz živine, perutnine, svežega in predelanega mesa ter tudi živalskih sirovin v Italijo je prost. Veterinarski pregled vrši živinozdravnik v Ljubljani, kjer se blago tudi zacarini.

Izvoz tobaka. Vsled preoblega finega tobaka je dovoljen izvoz finega tobaka brez posebnega dovoljenja in v neomejeni meri. Iz Slovenije se morejo izvažati v tujino: naj-finejši turški in heregovski ter fini turški cigaretni tobak, od cigaret pa princezas, favorit, egiptске in Moeris.

Štajersko sadje v Nemčiji. Nemški trgovci so nakupili na Štajerskem okoli 2000 vagonov jabolk, ki jih sedaj prodajajo v Berlinu in Hamburgu. Cena jabolk znaša M 2-60 do 2-80 za kg.

Nabava poljedelskega orodja. Ministrstvo za kmetijstvo je nabavilo večjo količino poljedelskega orodja, ki se bo prodajalo poljedelcem po znižani ceni.

Novo veliko posojilo, takozvano kulturno posojilo v znesku 500 milijonov švicarskih frankov namerava dvigniti naša država v Švici. Posojilo bi se porabilo le za kulturne namene (gradnjo šol in izobraževalnih domov) ter bi bilo brezobrestno, za kar dobe upniki monopol za kinomotografske filme v državi.

Nemška odškodnina v državi. Reparacijska komisija v Parizu je sporočila naši vladi, da dohi naša država od Nemčije 10.000 konj, 15.000 krav in 65.000 ovac.

Nova banka. Konzorcij ljubljanskih trgovcev je dobil koncesijo za ustanovitev „Trgovske banke“ v Ljubljani.

Novo tovarne. Pri Mariboru se snuje nova tovarna za šumeča vina. V Sarajevu snujejo ruski begunci s pomočjo našega kapitala kemično tovarno. V Velikem Bečkereku grade veliko tovarno za kandite, čajno pecivo in konzervirano sadje. Istotam je pričela druga tovarna podelovati volno.

Matica polnokrvnih konj. Ministerstvo za kmetijstvo izda državno matično knjigo vseh polnokrvnih plemenskih konj v državi. Vsi, ki imajo take konje, naj to prijavijo glavarstvu ter obenem prilože potrdilo o rodu.

Trst — svobodna luka. Tržaška zbornica je poslala laškemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri zahteva, da postane Trst svobodno mesto, ker drugači je gospodarski propad mesta neizogiben.

Izvoz Nemčije. Gospodarsko stanje Nemčije se vsled velike marljivosti prebivalstva stalno boljša. Izvoz v Anglijo bo znašal letos že okoli 25 milijonov funtov šterlingov, kar je polovica predvojnega izvoza. Angleži že silno tožijo o nemški konkurenci, ki je v mnogih panogah nepremakljiva. Intenzivnost nemškega izvoza v Anglijo kažejo tudi nastopne številke: Nemci so letos izvozili 1.179.000 ur, 2.504 213 jardov svile, 5387 avtomobilov itd.

Produkcija premoga v Sloveniji bo letos nekaj malega večja kakor pretečeno leto, ako se bo normalno delalo v bodočih dveh tednih. Kakor se nam poroča, se je izkopal tekom prvih ednajstih mesecev t. l. v naših glavnih premogovnih revirjih, to je v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Ojstrem nekaj manj kakor devet milijonov meterskih stotov premoga, celo lansko leto pa 9-2 milijonov

meterskih stotov. V vseh teh revirjih je zaposlenih približno 10.000 delavnih moči. Pred vojno je vsak delavec v Trbovljah izkopal dnevno povprečno 680 kg premoga, lansko leto pa samo 360 kg, torej nekaj malega več kakor polovico. Tudi v ostalih revirjih je padla dnevna produkcija posameznega delavca skoro na polovico, in sicer v Zagorju od 900 kg na 480 kg, v Hrastniku od 790 kg na 430 kg in v Ojstrem od 890 kg na 680 kg premoga.

Trgovska pogodba s češkoslovaško republiko. V zmislu kontigentne pogodbe se je obvezala češkoslovaška republika nam dati v kompenzacijo sledeče predmete: 120 vagonov semena za sladkorno peso, 150 vagonov modre galice, 55 vagonov stekla, 400 vagonov šamote, 400 vagonov sirovega železa, 900 vagonov fesonkega železa, 100 vagonov jekla v palicah, 400 vagonov črne žel-zne pločevine, 60 vagonov cinkaste in cinaste pločevine, 2500 vagonov sladkorja, 400 vagonov papirja in kartonov, za 40 milijonov kron poljedelskih strojev, večje množine premoga, koksa, lekarniških potrebščin, drož itd. V kompenzacijo bo dala naša država 6000 vagonov pšenice, 300 vagonov masti, 200 vagonov slanine in suhega mesa, 10.000 vagonov železne rude, 600 vagonov manganske rude, 250 vagonov svinca, 500 vagonov tanina, 500 vagonov konoplja itd. Pri plačevanju veljata češka in jugoslovanska valuta kot zdravi valuti. Važno je za nas, da se je obvezala Češkoslovaška nam prodati 2500 vagonov sladkorja, tako da bomo s to množino skoro docela pokrili uvoz, ki bo tekom tega leta potreben.

Gojenje sladkorne pese na Štajerskem. Državno kmetijsko kemično poskuševališče in preskuševališče v Mariboru poroča: Izmed 4 poskusov je vsebovala sladkorna pesa na Ptujskem polju 14-4 odstotke sladkorja, na posestvu grofa Herbersteina 15-17 odstotkov, na državni viničarski in sadjarski šoli v Mariboru 15-78 odstotkov in na kmetijski šoli pri Št. Jurju ob juž. žel. 15-52 odstotkov sladkorja.

Dopisi.

Mestni kino v Ptuj. V soboto, dne 25. decembra ob 3., 5. in 8. uri, v nedeljo, dne 26. decembra ob 3., 5. in 8. uri „Monika Vogel-sang.“ Pretresljiva drama v 5 dejanjih v glavni vlogi Henry Porten. — Ivan, sin vdove, pride kot vajenec v delavnico očeta Monike. Ivanova mati hoče, da on poroči Moniko, ta se pa zaljubi v slikarja Amadea, radi česar se vname med njimi prepil, v katerem je Ivan umorjen in Amadeo obsojen na smrt. Monika da sezidati cerkev, v katero pokopljejo Amadea. Pri posvečenju cerkve gre Monika v grobnico in na krsti svojega ljubimca izdahne svojo dušo. Za obilen obisk se priporoča rav. mestnega kina M. Murko.

Aktiviranje okrožnega agrarnega urada v Mariboru. Okrožni agrarni urad v Mariboru je konečno aktiviran in nastanjen v Mariboru, Koroška cesta št. 9. Vodstvo je prevzel inšpektor in okrožni agrarni poverjenik dr. Vilko Pfeifer. Uradni dnevi za stranke se vrše vsako sredo in soboto od 9. do 12. ure. Ob ostalih delavnikih se sicer enako sprejemajo stranke, vendar se iste opozarja, da bodo strokovni uradniki in vodja urada izvzemši omenjenih dveh uradnih dni večinoma odsotni na uradnih potovanjih. Območje urada obsega področja okrajnih glavarstev Maribor, Ljutomer, Ptuj, Celje, Slovenjgradec, Brežice in Konjice in političnih ekspozitur Mozirje in Guštanj. Zadeve, tičeče se agrarne reforme v omenjenem okolišu je odslej naslavljeni le na okrožni agrarni urad, ki funkcija v tem oziru kot I. stopnja.

Invalidi! Poverjeništvu inv. organizacije v Ptuj opazarja tem potom, da poravnajo zaostalo ter vplačajo svojo članarino do novega leta, da se zamore letni proračun zaključiti, kakor je bilo to običajno, brez primanjkljaja.

Za obrtnike. G. profesor Henrik Podkrajšek je izdal za obrtnike važno knjigo „Po-

močniška izkušnja rokodelske obrti.“ Knjiga obsega nebroj vprašanj in odgovorov iz obrtnega računstva, obrtnega knjigovodstva in spisja, obrtnega državljanskega nauka, o mehanicah, dalje veliko zbirko nalog za pomočniška dela pri pomočniških skušnjah, slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar za vsakdanje obrtniške izraze in končno še zbirko najobičajnejših tiskovin s primernim poukom. Knjiga je izdelana silno praktična in bo postala neobhodno potrebna za vsakega obrtniškega mojstra, pomočnika in vajenca. Dobiva se v celjski ekspozituri Urada za pospeševanje obrti (Prešernova ulica 3) in stane izvod 12 K 60 v. Zunanji obrtniki oziroma vajenci naj naročijo zaradi manjše poštnine po več izvodov skupno, najbolje po svojih organizacijah. Knjige se pošljejo zunanjim po povzetju.

Svetinje. Na rojstni dan našega regenta smo imeli ob 8. uri mašo, po kateri so šolarji z učiteljstvom zapeli državno himno „Bože pravde.“ Naš župnik Bratušek, kateri je med vojsko bil največji avstrijski hlapec, ter denunciral svoje zavedne župljane pri civilnih in vojaških oblasteh je pa pred himno pobrisal iz cerkve, nad katero netaknostjo je bilo vse zavedno občinstvo najhujše ogorčeno. Manjkali so pri službi Božji tudi orožniki, to pa gotovo vsled tega, ker naš župnik ne čuti nikdar potrebe o takih cerkvenih slovesnostih obvestiti državne urade. Ali res nima država toliko moči, da bi take remitentne duhovnike, katere ona plačuje, naučila, kako se imajo nasproti države in njenemu vladarju vesti?

Obrtna razstava 1922 v Celju. Občeslovensko obrtno društvo je sklenilo, v proslavo svoje 30-letnice leta 1922 prirediti v Celju veliko slovensko obrtno-industrijsko razstavo. Prvi pripravljalni odbor je postavljen in se je vršila včeraj prva večja seja zastopnikov najvažnejših strok, kateri so prisostvovali tudi prijatelji ostalih meščanskih krogov. O sklepih bomo že poročali. To obeta postati velik korak naprej v pokretu slovenske obrti in industrije, ker je treba za podvzetje pravočasno zainteresirati širšo javnost. pričakujemo tozadevnih razprav v naših listih.

Somer — prijet. Na Bregu in drugod v ptujski okolici so se zadnje čase dogajali ulomi in ropi, da je bilo ljudstvo že prestrašeno. Kmalu so pogodili vodjo roparske družbe, Somra z Brega. Ali dobiti ga ni bilo mogoče, kajti prišel je, opravil svoj posel, pa zopet izginil — do prihodnjic. V petek, 17. decembra pa se je le posrečilo, da so ga izsledili domačini v Št. Vidu in ga prijeli ter pripeljali v Ptuj. Prebivalstvo bo saj božične praznike preživelo bolj v brezskrbnosti — seveda če se ne pojavijo drugi posnemovalci Somra.

Poostrenega pasjega zopora ne drže lastniki psov v mestu Ptuj in okolici, osobito na Bregu, ker pustijo svoje pse po ulicah, cestah in po dravskem mostu brez nagobčnikov okoli tekati, ter ne računajo na posledice. Ako pa konjač svojo dolžnost stori, pobere in pobije takega okoli tekajočega psa ali če ga mora radi tega oblasti naznaniti, potem je vsakdo drugi kriv, ne pa lastnik psa, ter kritikuje oblasti, češ to se nam sedaj godi v Jugoslaviji, prej tega ni bilo — mislijo nemškutarji in njihovi hujskači — to pa najbrž za to, ker prezirajo slovenske napise „Poostren pasji zapor“, češ mi poznamo le Hundekontumac. Če se mi nekateri lastniki psov moramo držati državnih predpisov, da se psi le na vrvi in z nagobčnikom smejo po cestah voditi ali pa biti isti dobro priklenjeni in zastraženi, zakaj bi tega tudi ostali ne upoštevali. Še v gostilno mora pes, če se gre z njim na sprehod iz mesta v okolico. Proti takim brezbriznikom naredb bi se res smelo najstrožje postopati.

Politične vesti.

Pregajanje Slovencev na Koroškem. Dasi so Avstrijci po mednarodni pogodbi vezani, da varujejo naše ljudi na Koroškem pred nasilji

in da jim zagotove vse pravice, vendar preganjajo nemškutarji koroške Slovence na nezasišan način. Uničujejo jim pridelke, ubijajo živino, pretepajo ljudi, a oblastva spe in ne kaznujejo zločincev. Proti temu je treba ostro nastopiti. Naša vlada bi morala podvzeti energične korake v zaščito kmetov.

Jadransko vprašanje še vedno ni rešeno, ker nagaja D'Annunzio laški vladi s tem, da nikakor noče izprazniti zasedenega ozemlja. Giolitti, laški ministrski predsednik, napoveduje sedaj energične odredbe proti D'Annunziju. Začetkom januarja izpraznijo Italijani zasedeno ozemlje in potem proglase aneksijo Julijske Benečije. S tem bi bilo jadransko vprašanje rešeno dotlej, dokler mi ne spremenimo jadranske krivice.

Nov predsednik Avstrije. Po štirikratnih volitvah je vendar dobila Avstrija svojega predsednika, in sicer v osebi dr. Hainischa.

Prepovedano naseljevanje. Amerika je za dobo dveh let prepovedala vsako naseljevanje v Ameriki.

Zadnji poskusi svetovne revolucije. Na Češkem je izbruhnila prejšnji teden komunistična stavka. Komunisti so hoteli izzvati politični preobrat. Državna oblast pa je bila močnejša, komunistična stavka je prenehala. Vse to je delo ruskih boljševikov, ki bi radi razpali svetovno revolucijo. V Kijevu se je osnoval Avstro-sovjat, v katerem so predstavniki vseh narodov bivše avstro-ogrske monarhije. Med njimi so tudi komunisti iz Jugoslavije. Vodja je znani bolgarski boljševik Rakovski. Denar dajeta ruska sovjetska vlada in Berlin. Avstro-sovjat ima nalogo, da širi boljševiško idejo in seje neslogo med slovanskimi narodi in plemeni. Rakovski je izjavil, da ni njihova naloga zedinjati, ampak rušiti. „Balkan Slovanom“ ni njihovo geslo. V zvezi s tem je tudi Radičeva agitacija na Hrvaškem.

Demokrati za državo „Jugoslavijo.“ Beograd, 20. dec. V ustavnem odboru Demokratskega kluba se je danes pričela podrobna debata o ustavnem načrtu. Sprejet je bil predlog k paragrafu 1., da naj se naša država imenuje „kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev — Jugoslavija.“ K paragrafu 3. je bil sprejet predlog, da bodi državni jezik „srbsko-hrvatsko-slovenski.“ Klub se je izrekel za obliko parlamentarne monarhije. Glede vprašanja, ali naj velja v samoupravi eno ali dvotirni sistem, je bilo soglasno sklenjeno, da bodi ureditev pokrajinske uprave organizirana po takozvanem enotirnem sistemu, torej da služi eden in isti upravni aparat državni administraciji in samoupravi.

Beograd, 20. dec. Muslimani so svoje stališče precizirali z izjavo, da so za parlamentarno monarhijo in za Protičev ustavni načrt (devet pokrajin). Zajedničarji so se izjavili za ustavno monarhijo na federativni podlagi. Klerikalci še vedno kolisajo med republikanskim in monarhističnim programom. V njihovem klubu je podobna needinost kakor doma v stranki.

Beograd, 20. dec. Vprašanje prisege je, kakor izgleda, stopilo nekoliko v ozadje. Demokrati stoje na stališču, da polaganje prisege takoj po verifikaciji mandatov ni absolutno potrebno.

Jugoslavija in Reka. Predstojnik samostojne reške države, dr. Odenigo v Rimu je javil ministrstvu zunanjih zadev, da je izvedel iz pozitivnega vira, da se pogaja vodja reške avtonomaške stranke Riccardo Zanella z jugoslovansko vlado glede bodočih kar najtesnejših zvez med samostojno reško državo in Jugoslavijo. Protestiral je proti takemu posredovanju, nakar mu je zastopnik ministra zunanjih zadev conte Contarini odgovoril, da je Zanella predstavnik najmočnejše reške stranke, ki pa edina priznava v celem obsegu rapalsko pogodbo. Ker bo ta stranka v normalnih razmerah prišla v Reki na vlado, je razumljivo, da se že zdaj zanima za dobre odnose s svojim najbližjim sosedom. — Begunci z Reke, Jugoslovani in Italijani, so imeli včeraj sestanek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi jugoslovanske narodne stranke na Reki, ki bi skupno z italijan-

sko avtonomistično in socialistično stranko se borila proti aneksionistični politiki D'Annunziovih pristašev. Italijanski avtonomaši in socialisti so poudarjali potrebo čim najboljših odnosov med Jugoslavijo in Reko, ki je v gospodarskem oziru popolnoma navezana na svoje jugoslovansko zaledje.

Razno.

Štetje prebivalstva preloženo. Iz Beograda javljajo, da je vsled tehničnih ovir preloženo štetje prebivalstva, popis živine in poslopij, ki bi se imelo izvršiti 1. januarja 1921.

Enotne policijske uniforme za vse policijsko uradništvo v državi bodo uvedene po vzorcu dosedanje srbske policijske uniforme.

Grozen zločin na vlaku. Na vlaku, ki je vozil v soboto ponoči med Subotico in Bajó, je izginil strojevodja. Policijska preiskava je dognala, da so strojevodjo vrgli v ogenj kotla železniškega stroja. Trije kurjači so bili takoj aretirani. Vzrok groznega čina je baje masčevanje.

Jugoslovanska moka v Avstriji. Moka, katero je kupila Avstrija pri nas povprečno za 15 kron kg, pride s carino in drugimi stroški vred v Avstriji na 80 avstrijskih kron kilogram.

Dvoletna gozdarska šola se ustanovi v Mariboru v prejšnji kadetnici. Razpisano je do 25. decembra ravnateljsko mesto.

Končne številke o izidu volitev, kakor jih je izdalo notranje ministrstvo 5. t. m. so sledeče: demokrati 94, radikali 93, komunisti 58, Radičevci 50, muslimanska organizacija 24, klerikalci 23, zemljoradniška stranka 39, socialni demokrati 10, nar. socialci 2, Bunjevci 4, hrv. težaška stranka 7, muslimanska stranka 1, muslimani v južni Srbiji 2, hrv. zajednica 4, republikanci 4, frankovci 1, Ribarac 1, Trumbić 1, Hrvoj 1.

Naš novi kovani drobiž, ki je dospel z Dunaju, se izroči takoj prometu. 5 in 10 parski novci (20 in 40 vinarjev) so iz 98% cinka in 2% bakra. Novce po 5 par (20 v) morajo privatne osebe sprejemati do skupnega zneska 5 dinarjev, one po 10 par (40 v) pa do 10 dinarjev, 25 parski novci (1 K) so iz 25 odst. nikla in 75 odst. bakra. Te enokronske novce mora zasebnik sprejeti do zneska 25 dinarjev. Vsi ti novi novci imajo na eni strani arabske številke (5, 10, 25) in besedo „para“ v cirilici in latinici.

Novi denar. S 1. januarjem prihodnjega leta namerava finančna uprava vzeti iz prometa vse eno-, dve- in desetskronske bankovce. Ta odredba bo razglašena, čim dospe iz Dunaja naročeni kovani denar. Državne blagajne bodo sprejemale te stare bankovce samo do 1. januarja.

Pozor pred ponarejenimi eno- in dvokronskimi bankovci! Iz Budimpešte so raztrosili po naši državi zopet več ponarejenih eno in dvokronskih bankovcev avstro-ogrske banke. Falzifikate je lahko doznati po številki serije, ki znaša pri ponarejenih preko 7000, pravi in pri nas veljavni pa imajo serijo pod 2000.

Izvoz ameriških trt in cepov je naše poljedelsko ministrstvo prepovedalo. Amerikanske trte se bodo izključno uporabljale za nasad vinogradov v Jugoslaviji.

Podraženje piva. Ker je naša finančna oblast povišala užitnino na pivo od 10 K 32 vin. na 60 K pri hektolitru, so poskočile cene pivu po sledečem ključu: čaša piva 3 deset. 2 K 80 vin.; za vrček, ki drži pol litra, 4 K 30 vin.; steklenica 6 K. V kavarnah bo stala steklenica 6 K 50 v.

Tovarno za eternit bo osnovala v Jugoslaviji v najkrajšem času delniška družba, ki bo razpolagala s kapitalom 30—50 milijonov kron.

Grozni umor. Dobil smo poročilo, da je ubil v nekem prepiru sin lastnega očeta. Ko je drugi sin opazil početje bratovo, ga je poškodoval z nekim orodjem tako silno, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer bo ubijalec dozdevno izdahnil. To se je zgodilo pri Sv. Tomažu pri Ormožu.

Strnišče. Semkaj je prišlo 3300 ruskih beguncev, med njimi ženske in otroci, v celo bednem stanju. Pomoči so nujno potrebni, darila se naj pošljejo na: Ruski kružok, Jurčičev trg, Ljubljana.

Omejen železniški promet radi rudarske stavke. Od 19. t. m. naprej izostanejo ti le vlaki: Na progi Maribor-Ljubljana: Vlak št. 44 z odhodom iz Ljubljane ob 11:57 in prihodom v Maribor 16:26; vlak št. 45 z odhodom iz Maribora ob 11:40 in prihodom v Ljubljano 15.45. — Na progi Pragersko-Ptuj: Vlak št. 247 z odhodom s Pragerskega ob 8:47 in vlak št. 255 z odhodom s Pragerskega ob 18:12, ter vlak št. 226 z odhodom iz Ptuja ob 10.31 in vlak št. 254 z odhodom iz Ptuja ob 20.07.

Velika poneverba. 170.000 kron je dne 16. t. m. poneveril računovodja delavnice Južne železnice v Mariboru Štravs in z denarjem na to pobegnil v Avstrijo. V Mariboru pa je pustil ženo in dva otroka.

Bombni atentat v Trstu. V nedeljo je priredilo Slov. pevsko društvo zabavni večer. Ob 11. zvečer se je zaslislala strahovita detonacija. Razpočili sta se dve bombi, ena v veži, druga pred poslopjem. Vse je začelo bežati. Vojaštvo je zasedlo prostore.

Nov državni praznik. Ministrstvo je odredilo, da se 17. december kot rojstni dan regenta Aleksandra proglasi za državni praznik.

Nemčija je določila nove izvozne cene za železo v palicah. Za balkanske države je določeno 6790 naših kron za 1000 kg. V Avstriji pa stane 1000 kg železa samo 3360 naših kron. Rajhovci torej pri nas ne bodo barantali z železom.

Trupla madžarskih otrok v Donavi. Pri Vukovaru so potegnili iz Donave 16 trupel otrok, katerih umor je bil izvršen na Madžarskem iz političnih homatij.

Dobro idoča gostilna

blizu cerkve v Slov. gor. se da na račun. — Naslov pove uprava lista.

Več sto meterskih sežnjev bukovih

drv loco gozd na prodaj. Kupec si mora drva dati sam vsekati in zložiti, ter stane meter seženj 360 kron. Naslov pove uprava lista.

Miši-podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek za uši v obleku in perilu 10 in 20 K, proti mravljam 10 K, proti ušem pri perutnini 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, mazilo proti garjam 12 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. JÜNKER, ZAGREB 112, Petrinjska ulica 3.

Prostovoljno gasilno društvo v Ptuj
priredi
dne 6. januarja 1921 ob 8. uri zvečer v vseh prostorih
društ. doma
gasilni zvečer

z bogato tombolo in plesom. * Za obilen obisk prosi Zabavni odbor.
Uljudno se prosi, dobrotljiva darila za tombolo pri brivcu Konradu Nekoli, Cankarjeva
ulica šte. 6 oddati.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvo v PTUJU in okolici, da zopet izdeluje vse vrste

 čevlje

za gospode in dame, prevzame tudi vsa popravila in prosi za obilen obisk. S spoštovanjem

Jan. Potočnik, čevlj. mojster
v Ptuj, Miklošičeva ul. 11,
poprej Bavarska ulica.

Božična darila

proti nizkim cenam
priporoča
F. WERHONIG,
urar
Ptuj, Miklošičeva ul. 3

Stavbinska družba Treo & drugi

se priporoča.

Knjigovodja,

samostojen, izurjen v bilanci, zelo zanesljiv z večletno prakso, se išče.

Ponudbe poslati na Grofa pl. Herberstein-a grajščinsko ravnateljstvo v Ptuj.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj

kupuje svinjske kože

po najvišjih cenah. Sprejmejo se v tovarni na Bregu, pri usnjarju g. Francu Potočniku, Minoritski trg šte. 3 in v trgovini Josipa Piricha, Hrvatski trg.

Generalno zastopstvo Jadranske zavarovalne družbe (Riunione Adriatica) v Ljubljani, Pod Trančo 2.

uljudno naznanja

da je izročila okrajno zastopstvo za Ptuj in okolico

g. M. Stebich, Ptuj, Slovenski trg 3.

Nasha družba prevzame vse vrste zavarovanja proti požaru, vlom, zlomljenju šip in prevozna zavarovanja proti najugodnejšim pogojem. Posebno opozarjamo na vse vrste

življenskih

zavarovanj, katera mi prevzemamo v vseh kombinacijah in v veljavnih valutah.

S spoštovanjem

Generalno zastopstvo
Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okroglo 95,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovecu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 $\frac{1}{2}$ % brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3 $\frac{3}{4}$ % čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.